

5770

	TASTE OF	
	LIMMUD	

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jitzkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 29 mei / 16 siewan 5770
Sidra Behaälotcha, Bemidbar [Numeri] 8:1-12:16
Tanach blz. 282-292
Haftara: Tehillim [Psalm] 78:1-35
Tanach blz. 1328-1330

Vertaling: Ted Musaph-Andriessse

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Behaolotecha/

BEHAÄLOTCHA

Aharon maakt de lampen voor de menorah. Het vieren van Pesach wordt weer verteld. De mensen klagen over hun lot en Mosjee is niet bij machte hier mee om te gaan. Mirjam krijgt huidvraat.

Behaälotcha – Michelle Barnett

Michelle is directeur van GIFT- een in Londen gevestigde liefdadigheidsinstelling die probeert jonge mensen tot een beter sociaal leven te brengen. Ze heeft verschillende diploma's: in psychologie, maatschappelijk werk, psychotherapie en counseling. Ze was gedurende 11 jaar reclasseringsambtenaar. Ze is getrouwd met Danny Shine en heeft drie kinderen.

Het is dikwijls zo, dat hoe meer we hebben, hoe minder we geestelijk tevreden zijn.

Bij het naderen van de zomer worden de rijen langer voor de pretparken, de prijzen hoger en de achtbaan groter. Ik weet het van mijn kinderen - ieder jaar kijken ze uit naar nog opwindender ritjes. Hoe hoog, hoe snel, gaat het omhoog en naar beneden, met het hoofd naar beneden, achteruit? Ik vraag me steeds af: wanneer zal genoeg genoeg zijn? Ze vragen zich af of het kan zijn dat je teveel krijgt van een leuk ding. Onze voorouders zouden zeggen: ja. Dat lijkt in ieder geval zo te zijn in Behaälotcha.

Je zou het begin van de sidra een geestelijke achtbaan kunnen noemen. Het begint met de Openbaring aan de berg Sinaï, een hoogtepunt, om dan snel af te duiken naar de diepte van

het voortdurende gejammer van de mensen. En zoals vaak in het joodse leven: het gaat allemaal over het eten. Het lijkt wel of God niet goed genoeg kan koken!

Het samenraapsel van vreemdelingen dat met hen meetrok, was onverzadigbaar, en ook de Jisraëlieten begonnen weer te klagen. 'Hadden we maar vlees te eten!' zeiden ze. 'We verlangen terug naar de vis die we in Egypte volop te eten hadden, naar de komkommers en watermeloenen, de prei, uien en knoflook. We drogen uit, we zien nooit iets anders dan dat manna.' (11:4-6)

Ok, het was het zelfde voedsel iedere dag weer, maar dit was niet echt een geval van "alweer pasta." Als God het eten kookte, weten we dat het fijnproevers kwaliteit was. Maar de Tora vindt het toch nodig hier op te wijzen. Waarom klaagden de mensen over het manna, als de Tora speciaal benadrukt hoe lekker het was?

"Om je welvarend te voelen is het niet genoeg voor een mens alles te hebben dat nodig is. Je moet meer hebben dan je buurman. Het manna was in psychologisch opzicht niet bevredigend omdat iedereen het in overvloed had." (*Jonathan Eybeschütz, Bemidbar 11:6 zoals geciteerd in choemasj Etz Hayim p. 828*)

"Overvloed leidt af van waarde. Als dit een emotionele versie is van wat in de economie heet vraag en aanbod, dan hebben we nog steeds moeite er goed mee om te gaan. De kranten en websites zoals eBay staan vol met advertenties van mensen die hun vaak bijna nieuwe spullen weer kwijt willen raken. Meestal zijn deze dingen niet aangeschaft als impulsaankopen, maar als vervulling van een lang gekoesterde wens. De kopers hebben hun huiswerk gemaakt en zijn op onderzoek uit geweest voordat ze te kopen overgingen. Maar wat ging er mis? Was de eenmaal-gedragen-nerstjas niet warm genoeg? Waren de prachtige ski's na een gebruik van een uur of dertig niet soepel en snel genoeg meer? Het ding deed niet wat ze ervan verwachtten: het veranderde hun leven niet. Wanneer zullen we leren dat nog meer rommel niet een gat in onze ziel kan dichten?" (*Rebecca Field Jager, National Post, 24 mei 2008*)

Rabbin Israel Salanter, de befaamde leraar van *Moesar* (joodse ethiek) deed een gelijke waarneming toen hij zei: "The luxe dingen waarin we verzeild raken worden langzamerhand als noodzakelijkheden beschouwd waarzonder we niet zouden kunnen leven" (zoals geciteerd in *Everyday Holiness* door Alain Morinis, p. 183). Net op het moment dat we denken dat we aan de top zijn, gaat de achtbaan snel naar beneden razen. Hoe meer we bezitten, hoe minder het ons geestelijk bevredigt. Wat moeten we hieraan doen? We hebben een groter probleem dan de gaten in onze geestelijke dijken te dichten door middel van materiële zaken.

Hoewel we klaarblijkelijk niet genoeg materiële zaken kunnen verwerven, hebben we wel een tolerantie opgebouwd voor andere aspecten van het leven. Cyclonen, aardbevingen en het leed dat ze veroorzaken, houden een hele korte tijd onze aandacht vast. Hoe lang is het geleden dat er een tsunami was in Thailand of de laatste grote aardbeving in China? We geven een donatie aan een hulporganisatie en gaan over tot de orde van de dag. Te vaak zijn de dingen die onze aandacht het sterkst trekt juist die waarvan we denken dat die ons leven beter, comfortabeler en bevredigender zal maken. Als we vrij mogen kiezen tussen materieel wedijveren met de burens of het leven van onze naasten te verbeteren, dan kiezen we voor het eerste. Het Jodendom verkondigt geen ascese, maar het moedigt bescheidenheid wel aan.

GIFT is een weldadigheidsinstituut dat naast veel andere activiteiten zich bekommert om de materiële noden van anderen. Met behulp van honderden vrijwilligers iedere week "redt" GIFT brood en voedsel dat anders zou zijn weg gegooid. Ook zamelt het voedsel in dat geschonken wordt voor een GIFT-PAKKET. Deze dozen worden wekelijks bij meer dan 1000 mensen afgeleverd die het dringend nodig hebben. Ook stuurt GIFT vrijwilligers die gezinnen helpen met hun kinderen na schooltijd en ze helpen jonge en oude mensen, die aan huis gebonden zijn op vrolijke en bieden hulp met boodschappen doen. Misjna Pirkee Avot 4:1 zegt: "Wie is welvarend? Hij, die tevreden is met zijn lot." Of zoals rabbin Israel Salanter het zei: "mijn spiritualiteit bestaat eruit dat ik mij zorgen maakt om de materiële noden van anderen."

Terwijl onze traditie ons leert dat we goed voor onszelf moeten zorgen, eist die evenzeer dat we actief betrokken zijn bij de noden van anderen.

Een andere invalshoek- Steve Kessler

Steve Kessler is de leider van Limmud Colorado marketing. Ook maakt hij websites, is leraar op een orthodoxe school en eigenaar van Denver DataMan, een ITC bedrijf.

In onze dagen leven veel mensen over de hele wereld in een tijd die grote uitdagingen kent. Nieuwe economische situaties en verandering in de globale economische infrastructuur hebben velen overrompeld, die door het economische succes van de laatste jaren zelfgenoegzaam waren geworden. Velen zijn bevangen door angst en onzeker geworden.

Ze verlangen terug naar zoals het was . Er zijn weinig dingen schokkender dan het gaan van slavernij naar vrijheid of van welvaart naar economische moeilijkheden. Dit kan op het eerste gezicht wel een waarheid als een koe zijn, maar in de sidra van deze week verlangen de mensen terug naar het voedsel dat zij tijdens de slavernij kregen. Dat waarden ze meer dan het manna dat ze als door een wonder in de woestijn krijgen. Het volk begon weer te klagen: *"Hadden we maar vlees te eten!" zeiden ze. "We verlangen terug naar de vis die we in Egypte volop te eten hadden, naar de komkommers en watermeloenen, de prei, uien en knoflook. We drogen uit, we zien nooit iets anders dan dat manna."* (11:4-6)

Misschien hadden ze het gevoel dat God hun teveel had gegeven. In hun geklaag zeiden ze: "Er is niets, alleen dat manna om naar te kijken." De mensen zeiden eigenlijk: help ons iets te vinden om te ondernemen, iets dat is beter is dan hier onder de wolken te blijven. Misschien verlangden ze ernaar een volgende taak te hebben nadat nu het Heiligdom klaar was. Vlees is een symbool van succes en ze verlangden ernaar hun creatieve energie opnieuw te gebruiken. In moeilijke tijden is het belangrijk dat we eraan denken dat we voortdurend Gods partner moeten blijven en creatief moeten zijn en zodat we onszelf niet onderdompelen in angst of verveling. Creatief kunnen we te allen tijde zijn, in ons werk, in het vrijwilligerswerk voor Limmoed, op elke wijze waarop we steeds weer proberen we de wereld te verbeteren. Het geeft zekerheid als we ons realiseren dat God naast ons staat in onze creativiteit. Gods vermogen ons te steunen wanneer we echt hulp nodig hebben, kan ons tot troost zijn.